

*Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas: Engang på en sabbat var Jesus kommet ind for at spise hos en af de ledende farisæere, og de sad og holdt øje med ham. Da stod der foran ham en mand, som led af vand i kroppen, og Jesus spurgte de lovkyndige og farisæerne: »Er det tilladt at helbrede på sabbatten eller ej?« Men de sagde ingenting. Så rørte han ved manden og helbredte ham og lod ham gå. Derpå sagde han til dem: »Hvis en af jer har en søn eller en okse, som falder i en brønd, vil han så ikke straks trække dem op, selv om det er på en sabbat?« Det kunne de ikke svare på. Da Jesus lagde mærke til, hvordan de indbudte udvalgte sig de øverste pladser ved bordet, fortalte han dem en lignelse: »Når du bliver indbudt til et bryllup, så sæt dig ikke øverst ved bordet. Måske er der indbudt en, der er fornemmere end du, og så kommer han, der har indbudt jer begge, og siger til dig: Giv ham din plads! Så må du med skam indtage den nederste plads. Nej, når du bliver indbudt, gå da hen og sæt dig på den nederste plads, så at han, der indbød dig, kan komme og sige: Min ven, sæt dig højere op! Så bliver du hædret i alle gæsternes påsyn. For enhver, som ophøjer sig selv, skal ydmyges, og den, der ydmyger sig selv, skal ophøjes.« Lukasevangeliet 14,1-11*

Tænk hvis man satte sig det samme sted ude i verden, som man sætter sig i kirken? Her tænker jeg på noget så lavpraktisk - som vores siddepladser! Der er nemlig noget ganske særligt ved den måde, vi indfinder os i en kirke på, og det er uanset om det er til fest eller til hverdag. Vi gør det altid på en bestemt måde. På en søndag som denne er der sjældent trængsel oppe ved alteret på de knirkende stole med flettet ryg! Hvorfor står der overhovedet stole der?

Flugten mod alteret sker almindeligvis kun, hvis et barn slippes løs i kirkerummet – for et barn synes, at alteret og stolene og døbefonten er umådeligt spændende – noget der skal udforskes og bestiges og i det hele taget gøres til genstand for den store, barnlige nysgerrighed. Sådan gør de voksne sjældent.

Det er i hvert fald ikke sket i min tid her på stedet, at kirkegængerne har danset stoledans omkring fletstolene i korbuen for at sikre sig en god og fremtrædende plads ved alteret. Hvis

ikke der lige er dåb, hvor dåbsfamilien jo er placeret tæt på døbefonten, så er der ret stille i den allerforreste del af kirken. Det samme er der, når konfirmanderne begynder at vise sig her i efteråret: de finder en god – og ofte meget fast placering - allerbagerst i kirken. Her sidder de unge mennesker bænket på god afstand af præsten og det hellige alter, der kan indgyde sådan en alvor i et helt ungt menneske. Og det ér faktisk utroligt, hvor mange teenagere der kan sidde på én bæk her i kirken. På visse søndage kan der snildt drejes fem-seks unge mænd ned på sådan en fin, gammel kirkebæk. Men altid længst væk.

Fælles for de fleste kirkegængere er der altså en vis tilbageholdenhed at spore, når det gælder placeringen. Man sprinter ikke op mod alteret, når man er trådt ind i kirkerummet. Der kan naturligvis være praktiske grunde til, at folk alligevel må sætte sig forrest, det være sig traditionelle eller sansemæssige grunde, men flertallet sætter sig i midten og nedefter – mig selv inklusive, når jeg drager på kirkesafari på mine frisøndage. Der er altid snesevis af tomme pladser oppe foran, men de får sandelig lov at forblive tomme.

Tænk bare, hvis nogen skulle sidde og stirre mig i nakken gennem en hel højmesse og begynde at spekulere over, hvad denne fremmede mand mon laver helt deroppe på fletstolene ved alteret. Er han særlig hellig og from?

Der findes ikke nogen regler på området, og enhver skal være velkommen allerforrest, men vi kirkegængere har det ofte bedst med at sidde lidt på afstand af både præsten og alterets tronende alvor. For det *kan* være frygtindgydende at sidde helt tæt på, altså på alteret. Alteret kan fremkalde ydmyghed, for her knæler vi for det, der er større end os selv.

Ved det alter, hvor vi fejrer kærlighedens sejr over døden og mindes Guds søn – og måske vi også mindes vores egne døde, som vi går rundt og savner? Vi går til alters med *hele din menighed, på jorden og i himlen, i kor med alle engle*, som det lyder hver gang i nadverindledningen. Fra gammel tid har man forestillet sig, at disse savnede og elskede døde, som vi bærer i vores hjerte, går med til alters for at bryde brødet, drikke vinen og blive mindet om syndernes forladelse og det evige liv i Kristus.

De døde er døde, men er fastholdt i kærlighed, i sorgens lys. Så de knæler ikke på vores side af alteret, men er med på den anden halvcirkel af knæfaldet; den halvcirkel, der ikke kan ses, men som fortsætter rundt og slutter en cirkel af levende og døde, der mødes i et virvar af sorg, minder og behovet for netop at høre, at man er tilgivet - uanset hvad. På lige fod med alle andre mennesker, ydmyget i afmagt og derfor ophøjet hos Gud. Og i midten af dette står så det hellige, alteret, *det ophøjede sted* som det betyder. Og her mindes vi det fuldkomne offer, som Kristus bragte med sin død og opstandelse. Nadveren kan være ufattelig stærk og livskraftig, og den er utroligt oplivende, selvom den tager udgangspunkt i korsfæstelse og død.

Derfor er det heller så mærkeligt, at mange iklæder sig en vis ydmyghed og sætter sig et sikkert sted i midten af kirken, der ikke vækker større opsigt. Min favoritplacering i fremmede kirker er ofte lidt før halvvejs i rummet, og helst, af uransagelige årsager, i den venstre side af kirken.

Så derfor overvejselen: Hvad hvis man satte sig det samme sted ude i verden, som man sætter sig i kirken? Først tilbagetrukket, afklaret med den gennemsnitlige og helt middelmådige placering. Og tilmed tog nadverens perspektiv med sig ud i verden. Hvad hvis man gjorde det?

Hvordan ville det se ud, når man skulle skrive et CV? Man må man ikke sætte sit lys under en skæppe, som Vorherre siger andetsteds. Og skal man til koncert hvad enten det er klassisk i Koncerthuset eller hiphop (med moshpit) på Roskilde, så gælder ordene om, at de sidste skal blive de første overhovedet ikke.

Der handler det sørme bare om at træde ind ad døren og så ellers spurte op mod scenen, hvor festen er bedst og udsigten lige så. Man må spurte, og komme flyvende som *early bird*. Til udsalget. Eller til målstregen i en ny og forbedret tid. Eller til jobsamtalen og få det job, man i virkeligheden har fortjent, nemlig det bedste. Der er en evig rift om pladserne, om

arbejdspladserne, praktikpladserne, og ikke mindst om pladserne ved bordet, de nummererede og u-nummererede af slagsen.

Det er det, Jesus fortæller i sin lignelse om pladserne ved bryllupsbordet. Han befinder sig hos de ledende farisæere, hos eliten, og de forsøger at sætte Jesus på prøve.

Han helbreder en mand på sabbatten, hvilket slet ikke er på sin plads, så at sige, men så fortæller ham dem en lignelse om at være indbudt til et bryllup. Det er måske det, der har smittet af på vores måde at finde pladser i kirken på. For opfordringen er tindrende klar: ”*når du bliver indbudt, gå da hen og sæt dig på den nederste plads, så at han, der indbød dig, kan komme og sige: Min ven, sæt dig højere op! Så bliver du hædret i alle gæsternes påsyn.*” Begynd med andre ord lidt ydmygt, så kan det også kun blive bedre derfra. Og så følger lignelsens slagord: *For enhver, som ophøjer sig selv, skal ydmyges, og den, der ydmyger sig selv, skal ophøjes.*«

Det inviterer, og har altid inviteret til påtaget selvudslættelse og falsk beskedenhed. Sådan er det og sådan har det alle dage været. Jantelov og *ved jorden tjener os bedst* og kald og stand med alt dets forpinte *du skal ikke tro, at du er noget* og en afvisning af andres lidt for store succes. Farisæerne dukker ikke kun op i Bibelen som en slags elite, for selv i dag kan man støde på farisæerne med hykleri og som et vammelt moralpoliti, der altid står klar med bødeblokken og de sande holdninger. Du skal ikke tro, at du kan lære os noget, som Jantelovens 10. og sidste bud lyder. Stof til eftertanke, men så er grundtonen i evangeliet mere dragende og kryptisk – og sidste ende et pejlemærke af sandhed:

*For enhver, som ophøjer sig selv, skal ydmyges, og den, der ydmyger sig selv, skal ophøjes.*«

Hvordan skal det forstås i forhold til det med pladserne? Kan det virkelig passe, at ydmyghed kun falder os naturligt, når der skal vælges en kirkebænk søndag formiddag? Mon ikke ydmygheden kan være en enorm frisættelse? Og her må ydmygheden forstås som

den plads vi nu engang anvises her i tilværelsen. Hvem vi er og hvad vi skal, er ikke altid noget vi vælger selv. Vi vælger nok sådan cirka hvor vi sætter os i kirken, men hvor vi sætter os i livet, er ikke altid et valg, vi selv kan træffe. Og det *er* der noget befriende over. Ydmyghed forstået på den måde, at der er en, som har givet os en plads.

Selvom ydmyghed ikke er en samfundstrend, endnu, må man skynde sig at sige, så rummer den måske en kur mod nogle af tidens sygdomme. Eksistentiel angst, følelsen af at være hvileløs og rodløs, klimasorg og listen er lang. Og det er måske det moderne menneskes helt store problem? At det ikke føler, at det har en fast plads, men at alting er til forhandling og er flydende – alt imens alle stræber efter at komme helt foran i bussen. Fordi det moderne menneske er opdraget til at være nummer ét og altid må være helt unikt, sammen med alle de andre. Det er paradoksalt, når alting flyder og mennesket så ikke flyder med, men stivner i angst.

Men så er det, at Jesus siger: Du har en plads, og den har du fået tilkendt – i kærlighed. Og det er din plads! Og fordi du har den plads, er du fri. Fri til at bevæge dig opad eller til at blive siddende. Til at gøre godt eller til bare at tage imod. Men du har en plads, og den er du lovet. Og det er måske ydmyghedens milde modstand mod, at alting netop er til forhandling. For det er alting ikke, meget er efterhånden, men ikke alt er. Noget rejser sig over alle de valg. Et løfte, vi gives. Et sted, vi anvises.

En kærlighed, vi holdes fast på. I virkeligheden en fest, vi inviteres til. Og som vi indbydes til igen og igen, når længslen og angsten bobler op over alle de pladser, vi burde indfinde os på. Men der lyder det store ord fra Herrens mund, om at vi allerede har en plads. Tak for indbydelsen og for denne fornemme plads, uanset hvor vi nu engang har sat os i kirken.

*Og derfor kan vi sige: Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Far, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver en sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen*